

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/69/2020
Identifikačné číslo spisu:	7816203457
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7816203457.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Rožňava, IČO: 30 807 484, Šafárikova 22, Rožňava, proti žalovaným: 1/ F. R., bývajúci K. XXX/XX, I., 2/ Y. P., bývajúci T. XXX, právne zastúpený: JUDr. Martina Vnenčáková, advokátka, Čučmianska dlhá 7, Rožňava, 3/ J. Z., bývajúci Č. XXXX/XX, I., 4/ Ľ. K., bývajúci R. XXX/XX, I., o zaplatenie 1.606,80 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 72/2016, o dovolaní žalovaného v 2/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. mája 2018 sp. zn. 5 Co 386/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 10. mája 2018 sp. zn. 5 Co 386/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 9 C 72/2016-56 z 30. mája 2017 žalovaným 1/ až 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 1.606,80 Eura a spoločne a nerozdielne ich zaviazal zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania vo výške 96 Eur. Výkonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že žalobca v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaných v 1/ až 4/ rade vyplatil za obdobie od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015 dávky dôchodkového poistenia, a to invalidný dôchodok poškodenému P. Q.. Žalovaní (s výnimkou žalovaného v 3/ rade) zásielku s výzvou žalobcu na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť škodu, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatoú dôchodkových dávok prevzali, žalovanú sumu neuhradili, a preto súd prvej inštancie, poukazujúc na skutočnosť, že žaloba je dôvodná, žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 386/2017-87 z 10. mája 2018 podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, správne sú aj jeho dôvody, preto sa s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu stotožnil. S poukazom na zásadu solidárnej zodpovednosti

viacerých škodcov odvolací súd uzavrel, že sa súd prvej inštancie neodklonil od ustálenej súdnej praxe, preto považoval rozhodnutie okresného súdu za správne a zákonné. Odvolací súd mal za preukázané právo žalobcu voči tretím osobám o náhradu škody, keďže v dôsledku úrazu bol poškodený odo dňa 9. novembra 2012 uznaný za invalidného, boli mu vyplatené dôchodkové dávky formou invalidného dôchodku vo výške 1.606,80 Eur s tým, že invalidný dôchodok nepochybne vyplatil žalobca ako orgán zo zákona povolaný pre výplatu dôchodkových dávok. Odvolacie dôvody považoval odvolací súd za neopodstatnené. Podľa názoru odvolacieho súdu nebolo možné, aj vzhľadom na trestné konanie (1T/32/2013 OS Rožňava), meniť skutkový stav, pričom odvolateľ ani neuviedol, že by sa nepodieľal na ublížení na zdraví, len vytýkal súdu prvej inštancie, že podiel celkovej náhrady škody je minimálny, keď predeľoval podiel 9,76 % na každého z obvinených, ktorí boli právoplatne odsúdení v trestnom konaní za úmyselný trestný čin.

3. Žalovaný v 2/ rade podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v celom rozsahu dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. d/, f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pretože súd sa neodôvodnene nezaoberal jeho právne relevantnými námietkami, najmä nevykonával dokazovanie oboznámením sa s právoplatným rozhodnutím v trestnej veci, v ktorom bola vyslovená deliteľná zodpovednosť zodpovedných subjektov (páchateľov) v zmysle § 438 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) v časti ťažkej ujmy na zdraví a ustálený zodpovedný žalovaný v 1/ rade F. R. Podľa názoru žalovaného v 2/ rade napadnuté rozhodnutia závažným spôsobom nerešpektujú právoplatné rozhodnutie v trestnej veci, pokiaľ sa mierou zavinenia páchatel'ov zaoberali rozdielne a to dokonca tak, že popierajú právoplatné odsúdenie páchatel'a, ktorý spôsobil poškodenému ťažkú ujmu na zdraví. Dodal, že napadnuté rozhodnutia sú nezákonné, v rozpore s ustanovením 193 CSP, nakoľko súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal. Ďalej dal do pozornosti, že v trestnom konaní bola miera zavinenia páchatel'ov ustálená a napadnuté rozhodnutia sa nezaoberali trestným rozsudkom pokiaľ dospeli k solidárnej zodpovednosti páchatel'ov za celý škodlivý následok na poškodenom. Záverom navrhol zrušiť rozhodnutia súdov nižšej inštancie, vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a zaviazat' žalobcu na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje v plnej miere s rozhodnutiami súdov nižšej inštancie a navrhol dovolanie žalovaného v 2/ rade zamietnuť aj s poukazom na ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže dovolanie je neprípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Poznamenal, že žaloba bola podaná na súd 13.05.2016, pričom v zmysle nariadenia vlády SR č. 279/2015 Z. z. bola na rok 2016 určená výška minimálnej mzdy na sumu 405,00 Eur. Zdôraznil, že desaťnásobok tejto sumy predstavuje 4.050,00 Eur a predmetom žaloby je peňažné plnenie vo výške 1.606,80 Eur.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolateľ v zmysle § 420 písm. d/ CSP namietal, že v tej istej veci už bolo prv právoplatne rozhodnuté s tým, že súdy nižšej inštancie nerešpektovali právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Rožňava sp. zn. 1 T 32/2013 z 15. mája 2013 (ďalej aj ako „trestný rozsudok“). K tomu dovolací súd uvádza, že trestným rozsudkom boli žalovaní v 1/ až 4/ rade uznaní za vinných, že ich protiprávnym konaním spáchali - žalovaný v 1/ rade zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 246/2012 Z. z. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 246/2012 Z. z., žalovaný v 2/ rade, v 3/ rade a v 4/ rade v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 246/2012 Z. z. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 246/2012 Z. z. Predmetným rozsudkom boli všetci obžalovaní podľa § 287 ods. 1 Trestného

zákona č. 300/2005 Z. z. zaviazaní spoločne a nerozdielne uhradiť poškodenému P. Q. škodu vo výške 307,60 Eur a obžalovanému F. R. (žalovaný v 1/ rade) bola uložená povinnosť uhradiť poškodenému P. Q. škodu vo výške 3.152,90 Eur.

7. Vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. d/ CSP sa rozumie vada spočívajúca v existencii právoplatne rozhodnutej veci (prekážka *res iudicata*) a už začatého konania (prekážka *litispendencie*). Prekážka právoplatne rozhodnutej veci vylučuje možnosť vec znova prejednať a rozhodnúť, a to za predpokladu, že sa v prejednávanej veci a právoplatne rozhodnutej veci vyskytuje totožnosť strán, súčasne totožnosť vecí. Prekážka už začatého konania znamená, že už začaté konanie bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo medzi tými istými stranami iné konanie na súde.

8. Dovolací súd oboznámením sa s obsahom spisu má za to, že dovolateľ tvrdenú vadu zmätočnosti aplikoval nesprávne, pretože rozhodnutie súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k regresnému nároku Sociálnej poisťovne z dôvodu výplaty dôchodkových dávok, a to ani za situácie, že obžalovaní boli podľa § 287 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť poškodenému škodu vo výške 307,60 Eur. Vada zakotvená v § 420 písm. d/ CSP má na pamäti inú situáciu, než ktorou dôvodí v dovolaní žalovaný v 2/ rade, preto dovolací súd jeho námietku spočívajúcu v tvrdení o tom, že konanie je zaťažené procesnou vadou podľa § 420 písm. d/ CSP, vyhodnotil za neopodstatnenú.

9. Dovolateľ ďalej namietal nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu pre jeho nedostatočné odôvodnenie v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd dáva do pozornosti, že v prípade, ak je námietka dovolateľa o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dôvodná, už táto okolnosť musí viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia. V súvislosti s nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ vytýkal odvolaciemu súdu, že sa neodôvodnene nezaoberal právne relevantnými námietkami žalovaného a nevykonával dôkaz oboznámením sa s rozhodnutím v trestnom konaní vedenom pred Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 1 T 32/2013, ktorým bola vyslovená deliteľná zodpovednosť zodpovedných subjektov v zmysle § 438 ods. 2 OZ. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nezákonné a rozporné s ustálenou judikatúrou, ak nerešpektuje v trestnom konaní ustálený rozsah zavinenia.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po preskúmaní veci v zmysle ustanovení § 438 a nasl. CSP dospel k záveru, že dovolanie žalovaného v 2/ rade je dôvodné.

11. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (por. napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

12. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016.

13. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka (strany) na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na

spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

15. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak zo strany súdu došlo k takej interpretácii a aplikácii právnej normy, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Podľa § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 CSP tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

17. Kritériom pre posúdenie (ne)preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitostí odôvodnenia ustanovených zákonom podľa § 393 ods. 2 CSP, ktoré ukladá súdu povinnosť podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku a tým preukázať jeho správnosť. Rozhodnutie súdu preto musí obsahovať úplné a výstižné odôvodnenie, v ktorom súd logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetlí svoj postup a dôvody svojho rozhodnutia. Pritom sa musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav. Súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné.

18. Rozhodnutie súdu môže byť, za určitých okolností, nezákonné (protiústavné) aj z toho dôvodu, že podáva nepresný alebo nezrozumiteľný výklad zákonného práva, pretože len náležité, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce z ústavy. Obdobne, ako v skutkovej oblasti, i v oblasti nedostatočne vyloženej a odôvodnenej právnej argumentácie nastávajú podobné následky vedúce k neúplnosti a hlavne k nepresvedčivosti či nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktoré je v rozpore so zásadami spravodlivého procesu tak, ako sú deklarované v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

19. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré Civilný sporový poriadok kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Odôvodnenie rozhodnutia musí stranám konania umožňovať spoznať úvahy súdu, ktoré boli relevantné pre výsledok konania, a tým preskúmatelnosť súdneho rozhodnutia z hľadiska zákonnosti a vecnej správnosti. Pre presvedčivosť súdneho rozhodnutia je kľúčové, aby súdy reagovali na substantívne argumenty a námietky strán sporu a aby vysvetlili, prečo ich neprijali.

20. Odvolací súd nemôže iba reprodukovat' text príslušných, na vec sa vzťahujúcich a ním aplikovaných zákonných ustanovení bez toho, aby bolo súčasne zjavné, akou cestou k tomuto názoru (záveru) dospel, aké argumenty pritom použil, ako sa vysporiadal s argumentáciou strán sporu a či pri riešení otázky *quid iuris* vzal do úvahy i relevantnú judikatúru a právnu vedu, ktorou argumentovali strany sporu. Inak má napadnuté rozhodnutie rysy jurisdikčnej svojvôle a ako také môže byť považované za nezákonné a nespravodlivé rozhodnutie, najmä ak dostatočne konkrétnym spôsobom nevyloží dôvody, pre ktoré sa nestotožnil s argumentáciou predloženou stranami sporu.

21. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Táto vada spočíva v zmätočnosti a vnútornej rozpornosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd sa totiž nevysporiadal s podstatnou okolnosťou, ktorú žalovaný v 2/ rade namietal už v odvolaní a síce mierou jeho zavinenia na spôsobenej škode požadujúc aplikáciu delenej zodpovednosti za spôsobenú ujmu podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

22. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí, že ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody (§ 438 ods. 2 OZ).

23. Uvedené ustanovenie upravuje zodpovednosť za škodu, ktorá bola spôsobená viacerými škodcami. Spoločnú zodpovednosť viacerých škodcov možno upraviť rôznym spôsobom. Buď sa upraví tak, že spoloční škodcovia budú zodpovední podľa miery svojej účasti na spôsobení škody (tzv. delená zodpovednosť), čo je spravodlivejším riešením z hľadiska miery zodpovednosti viacerých účastníkov, ale menej výhodným pre poškodeného, ak niektorý z viacerých škodcov nemá prostriedky na náhradu škody, alebo sa upraví tak, že budú zodpovední spoločne a nerozdielne (tzv. solidárna zodpovednosť), čo je výhodnejším riešením pre poškodeného, pretože poškodený môže požadovať náhradu škody od ktoréhokoľvek škodcu (napr. od finančne najzdatnejšieho). Toto riešenie je však menej výhodné a niekedy aj nespravodlivé voči ostatným škodcom, ktorí musia nahradiť škodu nad rámec svojej účasti na spôsobení škody, aj keď majú možnosť dodatočne vyrovnať rozdiel podľa účasti na spôsobení škody medzi viacerými škodcami. Súd môže svojím rozhodnutím v odôvodnených prípadoch vylúčiť solidárnu zodpovednosť (§ 438 ods. 1 OZ) tým, že rozhodne o delenej zodpovednosti viacerých škodcov. Ide o rozhodnutie, že tí, čo škodu spôsobili spoločne, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody. Účasť na spoločnom spôsobení škody môže spočívať v spoločnom zavinení, vtedy sa účasť určuje podľa miery zavinenia jednotlivých spoločných škodcov; ak ide o objektívnu zodpovednosť, rozdelí sa zodpovednosť podľa miery účasti na spôsobení škody. Uvedená výnimka prichádza do úvahy len v odôvodnených prípadoch. Či ide o takýto prípad, musí súd starostlivo uvážiť a v súdnom rozhodnutí aj náležite odôvodniť. Spravidla zhodnotí sociálne pomery škodcov a posúdi, či solidárna zodpovednosť prichádza do úvahy (napr. v prípade, keď je účasť niektorých škodcov na spoločnom spôsobení škody minimálna vzhľadom na účasť ostatných škodcov).

24. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa názoru dovolacieho súdu nedostatočne odôvodnené a teda naplňajúce vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď úplne absentujú právne úvahy

odvolacieho súdu o možnosti aplikácie delenej zodpovednosti podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prejednávacom spore. V tejto časti sa odvolací súd obmedzil len na konštatovanie, že sa jedná o solidárnu zodpovednosť viacerých škodcov, no nijakým spôsobom nereflektoval na skutočnosť, že žalovaní v 1/ až 4/ rade boli trestným rozsudkom zaviazaní spoločne a nerozdielne uhradiť poškodenému škodu vo výške 307,60 Eur a samotnému žalovanému v 1/ rade bola uložená povinnosť zaplatiť poškodenému škodu vo výške 3.152,90 Eur.

25. Na tomto mieste dovolací súd dáva do pozornosti vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného 2/ (č. 1. 80, 81), v ktorom žalobca uviedol, že nebude brániť tomu, aby bola v konaní súdom určená miera zodpovednosti žalovaného v 2/ rade na vzniku škody, keďže zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení otázku zavinenia (miery zodpovednosti) neupravuje, preto navrhol odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a určiť mieru zodpovednosti žalovaného v 2/ rade. Napriek tomu, v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu absentuje vysporiadanie sa s touto podstatnou okolnosťou, ktorá mohla mať rozhodujúci význam pre spravodlivé rozhodnutie sporu, čím bolo porušené základné právo dovolateľa na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Navyše odvolací súd nepravdivo uviedol (bod 3. napadnutého rozhodnutia), že žalobca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

26. Riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozsudku je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozsudkov, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Tieto požiadavky však napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa.

27. Odvolací súd sa preto bude musieť vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený jednak s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ako aj s poukazom na ním prijaté právne závery. Je dôležité, aby odvolací súd odôvodnil svoje úvahy na základe čoho dospel k vysloveným právnym záverom.

28. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. V prípade, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, nie je z neho zrejmé, z akých skutkových záverov súd vychádzal, ktoré skutočnosti mal za preukázané a ktoré nie, z ktorých výpovedí svedkov vychádzal, z ktorých vyvodil skutkové zistenia odlišné od zistení, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie a nie je právne odôvodnené, ide o procesne nesprávne rozhodnutie. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá náležitosti uvedené v § 393 ods. 2 CSP je potom nepreskúmateľný a strane sporu je takýmto rozhodnutím odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko nemá možnosť v dovolacom konaní náležite argumentovať.

29. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo strany sporu na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom (§ 420 písm. f/ CSP). Pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne a existencia tejto vady konania sama osebe je natoľko závažná, že v dôsledku nej nemôže obstať rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd neskúmal existenciu iných väd konania namietaných dovolateľom v dovolaní a neposudzoval jeho správnosť z iných hľadísk. V okolnostiach preskúmvanej veci dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu vykazuje znaky relevantné z hľadiska namietanej vady podľa § 420 písm. f/ CSP.

30. Najvyšší súd preto napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že právny názor vyslovený v tomto uznesení je preň záväzný a v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 449 ods. 1, § 450, § 453 ods. 3 a § 455 CSP).

31. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.